

ДОКЛАД
НА ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО
ПРИРОДНИ НАУКИ, МАТЕМАТИКА И ИНФОРМАТИКА
ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗВЪРШЕНОТО ОЦЕНЯВАНЕ ПО ПРОЦЕДУРА
ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА НОВА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА
„ИЗСЛЕДВАНИЯ НА КЛИМАТИЧНАТА СИСТЕМА – КЛИМАТ, АТМОСФЕРА,
ВОДИ“ ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 4.4. „НАУКИ ЗА ЗЕМЯТА” КЪМ
ИНСТИТУТ ЗА ИЗСЛЕДВАНИЯ НА КЛИМАТА, АТМОСФЕРАТА И ВОДИТЕ ПРИ
БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ – СОФИЯ

Уважаема г-жо Председател на АС,

Постоянната комисия по природни науки, математика и информатика предоставя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за програмна акредитация на докторската програма **“Изследвания на климатичната система – климат, атмосфера, води” от професионално направление 4.4. Науки за земята в Институт за изследвания на климата, атмосферата и водите при българска академия на науките - БАН.**

Докладът е разработен съгласно чл. 88а, ал. 7 от ЗВО, чл. 13, ал. 8, т. 5 и чл. 38, ал. 1 от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование (ESG) - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл.78, ал.3 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

- I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА
 - II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ
 - III. ОСНОВНИ ЧИСЛОВИ ДАННИ ЗА ДОКТОРАНТИТЕ
 - IV. ПРОВЕРКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ЗАКЛЮЧЕНИЕ
 - V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ
 - VI. ПРЕПОРЪКИ НА ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ
 - VII. ПРИЛОЖЕНИЯ
-

В настоящия доклад са използвани следните съкращения:

- АС – Акредитационен съвет
- ДП – Докторска програма
- ДС – Доклад-самооценка
- ЕГ – Експертна група
- НС- Научна специалност
- ЕС – Експертен съвет
- ЗВО – Закон за висше образование
- ЗРАСРБ – Закон за развитието на академичния състав в Република България
- ИИКАВ-БАН - в Институт за изследвания на климата, атмосферата и водите при българска академия на науките - БАН
- ИУП – Индивидуален учебен план
- МОН – Министерство на образованието и науката
- НАОА – Национална агенция за оценяване и акредитация
- ННП – национална научна програма
- НО – научен отдел
- НС – Научен съвет
- НТС - Научно-техническо сътрудничество
- ОНС – Образователна и научна степен
- ОП – Оперативна програма
- ПКПНМИ – Постоянна комисия по природни науки, математика и информатика
- ФНИ – Фонд научни изследвания
- ЦО – Център за обучение

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

В следващата таблица са посочени основните етапи на процедурата:

№	Решения	Номер и дата на протокол/ дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС.	Пр. №8/13.04.2023 г.
2.	Ръководител: 1.Проф. д-р Филип Александров Мачев – СУ „Св. Кл. Охридски” Членове: 2. Проф. д-р Марияна Генова Дончева-Бонева – Лесотехнически университет 3. Докторант Емануела Христова Малинкова– МГУ “Св. Иван Рилски” Наблюдаващ процедурата: Доц. д-р Анатоли Цанков Ангелов, член на ПКПНМИ на НАОА	Пр. №17/13.07.2023 г.
3.	Осъществени присъствени срещи на ЕГ в Институт за изследвания на климата, атмосферата и водите при българска академия на науките - БАН.	29.09.2023 г.
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПКПНМИ	Пр. №32/13.11.2023 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПКПНМИ и изпращането му до ИИКАВ-БАН за становище	Пр. №33/27.11.2023 г.
6.	След изтичане на срока по чл. 38, ал. 2 от ПДНАОА /относно становището на оценяваната институция/ ПКПНМИ предоставя доклада на АС	

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

Представения проект е за разкриване на **нова докторска програма**, и за нея няма предходна акредитация.

III. ОСНОВНИ ЧИСЛОВИ ДАННИ ЗА ДОКТОРАНТИТЕ

Представения проект е за разкриване на **нова докторска програма**, поради което няма данни за докторанти в предходен период.

IV. ПРОВЕРКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /

Стандарт 1 “Политика за осигуряване на качеството”

Критерий 1.1. „Висшето училище или научната организация имат публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма“.

1.1.1. Обучаващо звено по докторска програма „Изследване на климатичната система – климат, атмосфера и води“ е Институтът за изследвания на климата, атмосферата и водите към Българска академия на науките (ИИКАВ-БАН). Той е създаден с решение на общото събрание на БАН през декември 2018 г. с цел провеждане на изследвания на климата, атмосферата и водите, включително интердисциплинарни такива (Удостоверение от Агенцията по вписванията № 20181210105453). Екипът от учени се формира на същия принцип – доктори и доктори на науките в специалностите метеорология (физически науки и науки за земята); дистанционни изследвания на земята и планетите (физически науки и науки за земята), архитектура, строителство и геодезия (технически науки); геоморфология (науки за земята), хидрогеология, екология. При създаването на ИИКАВ-БАН е определен и състав на Учредителен научен съвет, който изпълнява функциите на Общо събрание и Научен съвет до запълване на 80% от определения щат.

Политиката по осигуряване на качеството на обучението на докторанти е част от цялостната политика на БАН. Обучението на докторанти се провежда в съответствие с приети нормативни документи като: Закон за развитие на академичния състав на Република България (ЗРАСРБ), Правилник за прилагане на ЗРАСРБ, Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН, Закон на БАН, Устав на БАН, Правилник за дейността на Центъра за обучени, Система за оценка на качеството на образованието на докторантите. В ИИКАВ-БАН има разработени и вътрешно ведомствени документи – Правилник за дейността на ИИКАВ и Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности (приет 2019 г.).

ИИКАВ-БАН заявява, че обучението по докторските програми ще се извършва в съответствие с актуализираната Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030 и Оперативния план за нейното реализиране, Стратегия за развитие на БАН, както и мисия-та, целите и задачите на ИИКАВ-БАН, които са посочени в Правилника на Института - да извършва фундаментални и приложни научни изследвания, свързани с климатичните промени, градския климат, физикохимични процеси в атмосфера-та, оптимално използване и опазване на водните ресурси, управление на водностопански системи.

За обучението на докторантите по докторската програма има приета Квалификационна характеристика, както и форма на Индивидуален учебен план (ИУП). В квалификационната характеристика е записано, че „всеки докторант ще се обучава в секцията, към която принадлежи ръководителя му, следвайки Правилниците за прилагане на ЗРАСРБ на държавно ниво, в БАН и в ИИКАВ-БАН, както и документите и практиките въведени от ЦО-БАН“.

Учените, които ще участват в обучението на докторантите по ДП „Изследване на климатичната система – климат, атмосфера и води“ са ръководители на докторанти по други докторски програми и имат опит в това отношение. От хабилитираните учени няма такива с квалификация по докторската програма, тъй като тази програма се предлага за акредитация за първи път.

1.1.2. Обучението на докторантите в ИИКАВ-БАН по докторска програма „Изследване на климатичната система – климат, атмосфера и води“ ще се провежда в редовна и задочна форма, и самостоятелна подготовка. По време на обучението си докторантите следва да получават специализирани знания за елементите на климатичната система, физическите процеси в атмосферата и взаимодействието ѝ със земната повърхност.

Предложенията за прием и обучение на докторанти ще се одобряват с решение на НС на ИИКАВ-БАН на базата на обосновано предложение за необходимостта от конкретната докторантура, наличие на преподавателски състав и материална база в съответната научна секция. Конспектите за конкурсните изпити за прием на докторанти ще се одобряват от НС с цел гарантиране на качеството и актуалността им, и ще се утвърждават от Директора на ИИКАВ-БАН. Съгласно процедури-те на ЦО-БАН за всеки приет докторант ще се изготвя индивидуален учебен план от научния ръководител, съвместно с докторанта, който се утвърждава от НС. Редовните докторанти ще представят пред НС тримесечни и годишни отчети, одобрени от научните ръководители, което гарантира своевременните мерки за оценка на качеството на дейностите и евентуални корекции. Освен писмените отчети, утвърждавани от НС, докторантите ще отчитат ежегодно дейността си на годишните отчетни семинари на секциите, като представят извършените през изтеклата година дейности, включващи обучение, явяване на изпити, участие в проекти, научни и обучителни мероприятия, участие в конференции и специализации, научноизследователска дейност, съгласно индивидуалния годишен план за обучение. Изпълнението на индивидуалния годишен план ще се подлага на гласуване и при необходимост ще се предлага актуализация на плана за следващата учебна година. Индивидуалните годишни планове за обучение за следващата година и годишните отчети на докторанта и него-вия научен ръководител ще се предоставят за обсъждане и приемане на заседание на НС на ИИКАВ-БАН. Актуализираните планове ще се прилагат към досието на докторанта.

*В ИИКАВ все още няма определен орган, който да отговаря за управление на качеството на обучение на докторантите, както и институционални документи за оценка на качеството. Контрол върху качеството на обучението на докторантите ще се осъществява от Научния секретар и членовете на Научния съвет, на базата на приетата Система за оценка на качеството на образованието на докторантите в БАН. Правилата и критериите за оценка на докторантите са формулирани като наукометрични показатели, на които трябва да отговаря дисертационният труд за придобиване на ОНС „Доктор“ и са в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ, които са отразени и в Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в ИИКАВ-БАН. Докторската програма е **нова и одити** за оценка на качеството на обучение няма.*

1.1.3. Тематиката на научните изследвания в ИИКАВ-БАН е насочена към интердисциплинарен подход за постигане на научни знания за процесите в атмосферата и хидросферата и тяхното прилагане в социалната и икономическа практика на местно, регионално и национално ниво. Научноизследователската дейност на учените в ИИКАВ-БАН е с фундаментален и приложен характер и е насочена към получаването на научни знания в областта на климатологията, метеорологията, агрометеорологията, хидрогеологията, оценка и управление на водните ресурси, комплексни оценки на риска от природни бедствия. Учените

в ИИКАВ-БАН са добре познати и признати в международен план чрез участието им в международни проекти, колективи, консорциуми и мрежи. Това, както и опита на учените от института в обучението на докторанти по други докторски програми е предпоставка за осъществяване взаимовръзка между научните изследвания и обучението по новата докторска програма.

1.1.4. ИИКАВ – БАН на този етап няма приет Етичен кодекс и определена комисия по етика, но като институт към БАН следва да съблюдава Етичния кодекс на БАН (<https://www.bas.bg/>). В ИИКАВ-БАН не се допускат форми на дискриминация и се насърчава участието в научно-изследователския процес на учени със специфични медицински ограничения. В ИИКАВ е изработен План за равнопоставеност на половете.

Контролът за автентичност и плагиатство на публикации и дисертационен труд ще се осъществява от научния ръководител и научния секретар, а и при годишната атестация и Научния съвет.

Резултати от проверката по 1.1:

1.1.1. Обучението на докторанти в ИИКАВ-БАН ще е в съответствие с мисията и целите на Института. *Институтът има приет Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности.*

1.1.2. В БАН има приета Система за управление на качеството на обучението на докторантите, но в ИИКАВ няма приети вътрешно институционални документи и определен орган, който да отговаря за качеството на обучението.

1.1.3. Изхождайки от опита на учените, участието им в проекти, международни мрежи и др. навярно ще има тясна взаимовръзка между научно-изследователската работа на докторантите и учените.

1.1.4. *На този етап, институтът няма приет Етичен кодекс и избрана Комисия по етика.*

Стандарт 2 „Разработване и одобряване на програмите“

Критерий 2.1. „Висшето училище или научната организация изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни“.

2.1.1. Докторската програма „Изследване на климатичната система – климат, атмосфера и води“ (ИКСКАВ) е разработена е съобразена с изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН, Правилника за дейността на ЦО и АС при БАН, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в ИИКАВ-БАН. Документите са достъпни или публикувани на интернет страниците на БАН, ЦО при БАН.

ИИКАВ-БАН притежава научен колектив от учени с широк профил от специалности, свързани с предлаганата ДП, с признати у нас и в световен мащаб достижения. Докторската програма е с интердисциплинарен характер и ще позволи изграждането на специалисти, разглеждащи проблемите на съвременното общество във връзка с измененията на климата комплексно, съчетавайки подходите на различни науки – физика на атмосферата, география, геодезия, геология, екология, науки за оценка на риска.

За докторската програма ИКСКАВ има приета квалификационна характеристика с формулирани цели, задачи, изисквания към кандидатите, организация на учебния процес, придобита квалификация (знания и умения) и възможности за реализация. *На сайта на ИИКАВ засега не са публикувани приети нормативни документи или не могат да се отворят. Сайтът на ИИКАВ-БАН има нужда от актуализиране.*

2.1.2. Основни документи за обучението на докторантите са: Квалификационната характеристика и Индивидуалния учебен план. Квалификационната характеристика е разработена в определен формат, включваща информация за професионалното направление, формата и срока за обучение, условия за кандидатстване, придобити умения и компетентности, възможности за реализация. Индивидуалният учебен план също се разработва в определен формат от ръководителя съвместно с докторанта. Индивидуалният учебен план съдържа темата на дисертационния труд, срока за обучение и работна програма по години, в която е представено разпределението на учебната и научна дейност. ИУП се обсъжда и приема от колегиума на обучаващото звено (секцията) и се утвърждава от НС на ИИКАВ-БАН. Учебната дейност на докторантите изисква посещения на специализирани лекционни курсове и полагане на изпити към ЦО на БАН и изпити по избираеми дисциплини.

На този етап, разработването на учебната документация и организацията по обучението се основава на опита на хабилитираните учени и сътрудничеството с ЦО на БАН, като няма участие на потребители на кадри и представители на бизнеса.

2.1.3. Учебната документация на докторската програма „Изследване на климатичната система – климат, атмосфера и води“ е разработена съгласно действащата нормативна уредба в страната и приети от БАН и ИГ правила и процедури. За докторската програма е разработена и приета Квалификационна характеристика, в която са представени изискванията за кандидатстване, основните знания и умения, които придобива докторанта в процеса на обучение, както и възможностите за реализация.

Обучението на докторантите ще се извършва по Индивидуален учебен план (ИУП). Приложена е форма на ИУП. Той се разработва от ръководителя съвместно с докторанта, обсъжда се в обучаващото звено и се утвърждава от Научния съвет. Обучението на докторантите ще протича в три модула: 1. Индивидуално специализирано обучение. 2. Общо специализирано обучение – лекционни курсове и други специализирани курсове към Докторантското училище на ЦО при БАН. 3. Общо академично обучение за придобиване на езикови и компютърни умения към Докторантското училище на ЦО при БАН. В БАН с решение на УС е приета кредитна система при обучение на докторантите. ЦО при БАН определя 250 кредита като задължителен минимум за разкриване на процедура за защита на дисертация. Задължителен минимум от 130 кредита по образователната част от ИУП се постига чрез определен набор от курсове, предлаган от списъка на ЦО. В ИУП са посочени получаваните кредити за различните дейности.

2.1.4. Придобилите ОНС „доктор“ ще могат да намерят реализация както в ИИКАВ-БАН, така в други научни институти и университети в страната и чужбина. Освен учени и преподаватели, успешно завършилите тази докторска програма ще могат пълноценно да изпълняват експертни функции в министерства, басейнови дирекции, общини, местни, национални и международни правителствени организации и институции. Такива специалисти са необходими и в частния сектор - консултантски фирми, фондации, НПО, занимаващи се с проблеми свързани с климата, застрахователни фирми и др..

2.1.5. Докторската програма “Изследвания на климатичната система - климат, атмосфера, води” на ИИКАВ-БАН е новаторска и ще позволи изграждането на нов тип специалисти, разглеждащи проблемите на съвременното общество във връзка с измененията на климата комплексно, съчетавайки подходите на различни науки – физика на атмосферата, география, геодезия, геология, екология, науки за оценка на риска. Обучението по докторската програма залага на интердисциплинарността на изследванията, при което тя ще тангира до много докторски програми в други български и чужди институти и висши училища, изучаващи проблемите за промените в климата, водите и въздуха.

Учените считат, че при обучението докторантите по ДП ИКСКАВ те могат да се възползват от различните програми за мобилност на докторанти (ERAZMUS+, ERAZMUS Mundus, SEEPUS, програма COST, Германската служба за академичен обмен (DAAD), програмата за двустранно сътрудничество между България и държавите донори по Финансовия механизъм на ЕИП – Норвегия, Исландия и Лихтенщайн и др.).

2.1.6. БАН прилага тристепенна система за контрол и оценка на обучението на докторантите, която включва:

Научен ръководител – текущ, целогодишен контрол, консултации, обсъждане на експерименталните резултати, актуализиране на някои задачи от работната програма;

Обучаващо звено – ежегодно докторантите представят на колегиума на секцията отчет за резултатите от изпълнението на ИУП, публикационна дейност, участие в научни форуми.

Научен съвет – ежегодно ръководителите на обучаващото звено представят пред НС резултатите от изпълнение на ИУП и предлагат оценка за цялостната работа на докторантите, провежда се обсъждане и се утвърждава оценката от атестацията.

За всеки от докторантите ще се изготвя и поддържа досие под ръководството на Научния секретар. В досието се съхраняват документите за докторантурата от кандидат-докторантския конкурс до издаването на диплома и изпращане на информация в НАЦИД (резултати от положени изпити, заповеди, резултати от атестацията на докторантите, документи, удостоверяващи промени и др.).

Резултати от проверката по критерий 2.1:

2.1.1. За докторската програма има приета Квалификационна характеристика, в която са представени основните умения и компетенции, придобивани в процеса на обучение и възможности за реализация.

2.1.2. Учени от ИИКАВ са преподаватели в ЦО на БАН.

2.1.3. Учебната документация на докторската програма е разработена съгласно действащата нормативна уредба. Приложена е форма на Индивидуален учебен план

2.1.4. Обучаваните докторанти по докторска програма ще се подготвят за осигуряване на научни кадри за ИИКАВ, други научни институти, експерти в държавни и общински институции и частни фирми.

2.1.5. Предлаганата ДП е нова и не са обучавани докторанти, но са посочени възможности за мобилности на докторанти.

2.1.6. В БАН е въведена тристепенна система за контрол. За всеки от докторантите ще се изготвя и поддържа досие.

Стандарт 3 „Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите“:

Критерий 3.1. „Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд“

3.1.1. Обучението обхваща различни образователни форми, които са включени в индивидуалния учебен план на докторантите, разпределени в дейности от образователната програма, научната програма и други дейности. Обхватът на дейностите е достатъчно разнообразен: научноизследователска дейност; посещение и участие в курсове, лекции и семинари; изпити за докторантски минимум; участие в научни форуми (национални и/или международни); разработване на дисертационния труд; публикационна дейност; вътрешна защита в първичното звено и др. За различните дейности докторантите получават съответния брой кредити по Кредитната система към Правилника на АС и ЦО на БАН.

3.1.2. Подготовката на докторантите се провежда по ИУП. В ИУП са описани формите на обучение и етапите на научно-изследователска дейност: Посещение на специализирани курсове и семинари; Изпити по специални дисциплини, свързани със специалността и тематиката на дисертацията; Изпити по допълнителни (избираеми) дисциплини; Научно-изследователска дейност, свързана с разработваната тема; Участие в национални и международни научни форуми, където се представят резултати от научната дейност; Подготовка и защита на дисертационния труд. Обучението в ИУП включва три части: Индивидуално специализирано обучение, в което се конкретизира формата под която ще се провеждат консултациите с научния ръководител, както и с външни консултанти; основните научни направления, по които ще се извършва подготовката на докторанта; Общо специализирано обучение: в него се описват предвидените курсове или консултации, които ще се посещават, подбрани от лекционните курсове към ЦО, съобразени с темата на дисертационния труд; Общо академично езиково и компютърно обучение. Към научноизследователската работа се представя работната структура на дисертационния труд и План-програма за работа на докторанта по години, дейности и срокове за изпълнение. Учебния план се разработва съвместно докторант-ръководител, обсъжда се от обучаващото звено и се утвърждава от Научен съвет.

3.1.3. В Индивидуалния учебен план всяка от учебните и научни дейности са планирани с конкретни срокове. Отчитането на резултатите от работата на докторанта и контролът по изпълнението се осъществява по заложените дейности и срокове в учебния план. Ежегодно, докторантът представя отчет за изпълнение на учебната и научна дейност от ИУП, публикувани статии, доклади, участия в конференции и др. пред колегиума на обучаващото звено. Колегиумът прави оценка на изпълнението на годишната програма по четиристепенна скала и препоръчва подобрения в работата на докторанта. Научният съвет ще приема изпълнението на ИУП и утвърждава оценката от атестацията на докторанта, предложена от първичното звено. Редовните докторанти отчитат своята работа и в края на всяко тримесечие пред колегиума на секцията.

Докторанти, които са изпълнили изцяло образователната програма и съществена част от научните изследвания, предвидени в ИУП се отчисляват с право на защита. Предложението се внася в НС след разглеждане и приемане на положителна оценка от обучаващото звено. Последният етап от обучението на докторантите е защитата на дисертационния труд. Процедурата за защита се открива при условие, че е изпълнена образователната програма и са събрани необходимите кредити за нея, а също и кредитите за апробиране на резултатите и за публикациите.

3.1.4. Докторантите се атестират всяка година според изискванията на ЗЗАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за прилагане на ЗРАС в ИИКАВ-БАН като представят отчет за изпълнение на ИУП. Научният ръководител дава писмено мнение и при необходимост

предложение на научния ръководител за актуализация и конкретизация на ИУП за следващата година, което се обсъжда на първичното звено. Атестационната оценка се утвърждава от НС. Дейностите на докторанта по изпълнението на индивидуалния учебен план са обвързани с набиране на минимален брой академични кредити – 250 кредита, от които 130 кредита за изпълнение на образователната програма. За оценяване на резултатите от проведените изпити по задължителните и избираеми дисциплини ще се прилага националната система.

3.1.5. В ИИКАВ-БАН няма избрана специална комисия, която да се занимава с жалби от докторанти. В зависимост от характера на съответната жалба, докторантите имат възможност да се обърнат към съответните административни органи в института – ръководител на обучаващото звено, научен съвет.

Резултати от проверката по критерий 3.1. :

3.1.1. Обучението на докторантите се осъществява по конкретни, утвърдени във времето форми.

3.1.2. Обучението на докторантите се извършва по ИУП, в който са представени формите на обучение и етапите на образователната и научна дейност. Изпълнението на ИУП и спазването на сроковете се контролира пряко от научния ръководител и Научния секретар.

3.1.3. Ежегодно, докторантът ще представя отчет за изпълнение на учебната и научна дейност, който се докладва пред научния колегиум на секцията и приема от НС.

3.1.4. Методите за оценка са съобразени с националната система за оценяване. Дейностите на докторанта са обвързани и с набиране на кредити.

3.1.5. В Института няма избрана комисия по етика и приет Етичен кодекс.

Стандарт 4 „Прием, развитие, признаване и дипломиране на студентите“:

Критерий 4.1. „Изградени са структури и са разработени вътрешно нормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация“

4.1.1. Приемането и обучението на докторанти в ИИКАВ-БАН като научно звено на БАН се координира от Центъра за обучение на БАН и се провежда съгласно Правилника за дейността на Центъра за обучение (ЦО), Закона и Устава на БАН, Академичния съвет на БАН. Заявките за отпускане на места за редовна и задочна форма на докторантура се правят от Директорите на първичните научни звена (ПНЗ) по решение на НС към ПНЗ до ЦО при БАН. Въз основа на предложенията на ПНЗ, АС на ЦО изготвя предложение до Ръководството на БАН за броя на заявките в МОН. При получаване на разрешение от МОН за броя на редовните и задочни докторантури по държавна поръчка АС на ЦО разпределя общата бройка по ПНЗ и прави предложение до Ръководството на БАН за утвърждаване на разпределението. Допускането на кандидатите до участие в конкурса се извършва от комисия. Комисията разглежда документите на кандидатите за съответствие с изискванията за допустимост по Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за дейността на ЦО при БАН. Докторантският конкурс включва изпит по специалността и изпит по чужд език. Допуснатите кандидати се уведомяват за датата на изпитите, като се прилага конспект за изпита по специалността и се уточняват условията за провеждане на изпита по чужд език. Комисията за изпита по специалността се назначава със заповед на Директора на института. Съставът на комисията за изпита по чужд

език се назначава от ЦО на БАН. Обучението се осъществява по индивидуален учебен план, приет от първичното звено и утвърден от НС.

Отчисляването на докторантите и публичната защита се осъществява при изпълнение на дейностите, предвидени в ИУП, съгласно разпоредбите в ЗРАСРБ, Правилникът за неговото приложение и Правилника за ПЗЗАС на ИИКАВ.

БАН издава диплома за ОНС „доктор“. Институтът регистрира в електронната база на НАЦИД изискваната информация за защитените докторски дисертации.

4.1.2. Според Правилника за подготовка и оценка на докторантите на БАН, приет от АС при БАН, докторантите имат право да участват в изследователската дейност на научната организация, като им се гарантират авторските и сродните им права и възнаграждения. Учените от ИИКАВ участват в национални и международни проекти и ще имат възможност да включват и докторанти в тяхното изпълнение. Това е първа акредитация на докторската програма ИКСКАВ, поради което няма обучавани докторанти на този етап.

По 4.1.3. БАН осигурява възможност за мобилност на докторантите чрез сключени договори по европейската програма ЕРАЗЪМ+, за обучение в европейски висши образователни институции. БАН има сключени над 200 договора за мобилност в различни научни области по програма ЕРАЗЪМ+. Потенциални възможности за мобилност на докторанти се гарантира от богатите международни контакти на ИИКАВ-БАН по програми като: ERAZMUS Mundus, CEEPUS, COST, DAAD, програмата за двустранното сътрудничество между България и държавите донори по Финансовия механизъм на ЕИП (фонд европейското икономическо пространство) – Норвегия, Исландия и Лихтенщайн и др.

4.1.4. Специалистите по управление на човешките ресурси и Научния секретар в ИИКАВ-БАН осъществяват административното обслужване на докторантите и обмена на информация с ЦО-БАН за хода на докторантурата с приложена документация. Изпълнението на индивидуалните учебни планове на докторантите се следи регулярно от научния секретар и чрез докладите пред НС на ИИКАВ-БАН. Освен това, във вътрешно-академичната система SONIX за отчитане на научната и експертната дейност в БАН, се попълват регулярно данни за учените, включително и за статуса на докторантите.

Резултати от проверката по критерий 4.1.:

4.1.1. Обучението на докторанти в ИИКАВ-БАН се осъществява по процедура, разписана в приетите вътрешно-институционални нормативни документи.

4.1.2. Според Правилника за подготовка и оценка на докторантите на БАН, приет от АС при БАН, докторантите имат право да участват в изследователската дейност.

4.1.3. БАН осигурява възможност за мобилност на докторантите чрез сключени над 200 договора по европейската програма ЕРАЗЪМ+.

4.1.4. Специалистите по управление на човешките ресурси в ИИКАВ-БАН осъществяват административното обслужване на докторантите.

Стандарт 5 „Преподавателски състав“

Критерий 5.1. „Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията“.

5.1.1. ИИКАВ-БАН е нова административна единица, но в състава си има висококвалифицирани и международно утвърдени учени в областта на климатологията,

физиката на атмосферата, механиката на флуиди, метеорологията, хидрологията, хидравликата, хидрогеологията, висшата геодезия, дистанционните наблюдения на Земята, управлението на риска от природни бедствия, геоинформационните технологии. Обучението на докторанти ще се осъществява в много добра академична среда. На основен трудов договор са 9 хабилитирани учени – един член-кореспондент на БАН, седем професори и един доцент. Относителният им дял спрямо общия научен състав на института от 26 учени е около 35%, а от заемащите академични длъжности 21 учени – това са 43%. Петима от тях (+ един на допълнителен договор) са доктори на науките и деветнадесет (+ шест на допълнителен договор) учени имат образователна и научна степен „Доктор“ по специалности в областта на изследванията на климата, атмосферата и водите.

По 5.1.2. Хабилитираните учени от ИИКАВ-БАН, които имат значителен опит в обучението на докторанти по време на работата си в други институти на БАН и с признат научен опит са автори и на голям брой публикации както през целия си научен път, така и за последните 5 години. Публикациите са в редица авторитетни международни списания като: *Theoretical and applied climatology*, *Atmospheric Environment*, *Global Change*, *Climate change*, *Climate research*, *Atmospheric Research* и др. Анализът на тези данни показва, че над 40% от общия брой публикации (190 бр.) са в издания с импакт фактор, импакт ранг или в издания, реферирани от международните бази данни. Много от тези работи са цитирани основно в чужбина и в издания с импакт фактор или импакт ранг. Всички изследвания са в областта на Науките за земята, от гледна точка на физиката, географията, геодезията, хидрогеологията, хидрологията. Климатът и климатичните промени са обект на тези изследвания, както и отражението им върху важни компоненти на околната среда, като водните ресурси. Именно затова ИИКАВ-БАН предлага докторска програма на тема „Изследвания на климатичната система – климат, атмосфера, води“, визирайки преди всичко интердисциплинарността на методите и технологиите, използвани в изучаването на нашата планета.

Хабилитираните учени от ИИКАВ-БАН са участници и ръководители на националните и международни проекти по линия на ЕС, COST програми, по Европейски международни програми и фондове, Европейска космическа агенция, Националния фонд „Научни изследвания“, министерства, общини, български фирми, по бюджетна субсидия и др. За последните 5 години е работено по 25 проекта, 2 от тях са с международно финансиране; 4 с национално от ФНИ, 12 с финансиране от министерства и общини; 5 – европейски мрежи – КОСТ акции, 2 по двустранно сътрудничество на БАН със сродни организации в други страни. Сътрудниците от института са работили и по 6 вътрешни проекта.

За последните 5 години хабилитираните учени от ИИКАВ-БАН имат 153 участия в национални и международни научни форуми, където са представяли своите изследвания в 208 публикации (разбира се много от тях и в съавторство с по-млади колеги от ИИКАВ) и са участвали в дискусии по различни аспекти от областта на предлаганата докторска програма. Болшинството от тях са реализирани, като членове на научната общност на НИМХ.

Хабилитираните учени от Института участват и в журита за заемане на научни длъжности и придобиване на научни степени. За периода 2018-2022 са изготвени над 50 научни рецензии и становища по процедури, както и участия в изпитни комисии, включително и в чужбина.

По 5.1.3. ИИКАВ-БАН е нов научен институт в БАН, създаден да организира интердисциплинарни изследвания на климата, атмосферата и водите в синхрон и сътрудничество и с други институти на БАН. Потенциалът на академичния състав на ИИКАВ-БАН се очертава ясно в отчетните доклади за дейността на института през 2019, 2020, 2021 и 2022 г. Постигнатите резултати са много добри, особено като се има в предвид малкия състав

и съществените трудности от организационен, материален и психологически характер, с които този състав е успял да се справи.

Резултати от проверката по 5.1:

5.1.1. В екипа на докторската програма участват квалифицирани преподаватели на ОТД, чиито академична длъжност/научно звание и научна степен са в областта на докторската програма.

5.1.2. Хабилитираните учени, потенциални научни ръководители в докторската програма извършват научни изследвания, като голяма част от научните им публикации са в импакт факторни и индексирани научни издания (вкл. SCOPUS и Web of Science) и резултатите от изследванията им са представени на авторитетни международни конференции.

5.1.3. Учените от ИИКАВ-БАН са търсени за експертна и консултантска дейност, участват активно и в редица международни и национални проекти.

5.2. Научноизследователската и художественотворческата дейност на академичния състав и участието на докторантите в нея.

5.2.1. Обобщена информация за научноизследователската дейност на хабилитираните преподаватели в ДП.

Таблица 5.2.1. Научно-изследователска дейност на преподавателите в докторската програма.

Преподаватели, бр.	Публикации, бр.			Цитирания в издания с импакт фактор или импакт ранг, бр.	Участия в научни проекти, бр.				
	В издания с импакт фактор или импакт ранг	В издания без импакт фактор или импакт ранг	Общо		Вътрешно-институционални	Национални	Международни	Общо	
Хабилитирани преподаватели с квалификация по ДП									
Хабилитирани преподаватели с компетентност по ДП	9	56	134	190	1376	2	16	12	30

5.2.2. Обобщена информация за научноизследователската дейност на докторантите в ДП.

Програмата е нова и по нея няма обучавани докторанти.

Резултати от проверката по Критерий 5.2:

5.2.1. В представения проект на докторската програмата има значителен брой (9) хабилитирани преподаватели с компетенции по научната специалност (хабилитирани в ПН

4.4. Науки за Земята), но няма хабилитирани преподаватели с квалификация. *Необходимо е да се ускори попълването на щатния състав с хабилитирани учени, по възможност на непенсионна възраст в областта на ДП.*

- Академичният състав, който ще извършва обучение по докторска програма има висока публикационна активност (190 публикации / 9 преподаватели за 5 години).

- Хабилитираните преподаватели с компетентност по ДП (9 бр.) за последните 5 години имат значителен брой цитати (1376) и участия в национални (16) и международни (12) проекти.

Стандарт 6 „Учебни ресурси и подпомагане на студентите“

Критерий 6.1. „Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности“

6.1.1. Всички докторанти(от други докторски програми, докато научният състав е бил част от НИМХ) в ИИКАВ-БАН, текущи (тримата отчислени с право на защита) и всеки новопостъпил такъв имат осигурено индивидуално работно място, равностойно на това на учените на основен трудов договор и условия за контакти с всички хабилитирани и нехабилитирани колеги от научния състав. Докторантите имат достъп до Централната библиотека на БАН и всички библиотеки на институтите от БАН. В блок 30 от Научния комплекс 1 на БАН на ул. «Акад. Г. Бончев» е оборудвана зала с капацитет 30 души за семинари, обучения и срещи, както и два кабинета (всеки с площ от около 40 кв. м.) за докторантите. Бл. 30 в НК1 е уникална база, разположена в малък двор, който беше заварен в запуснато състояние (неизползвано в продължение на 5-6 години), а от 2020 г. насам е ремонтиран и поддържан в много добро състояние от ИИКАВ-БАН. Добри възможности за успешна работа и здраве на докторантите дава и близостта до спортни бази на БАН.

В сътрудничество с МетеоРокс са закупени и пуснати в експлоатация 3 метеостанции на фирмата BARANI DESIGN. Монтирани са в територията на института, а две от тях на територията на ВВМУ „Н.Й. Вапцаров“, Варна. Данните от измерванията са достъпни онлайн.

6.1.2. Чрез финансиране от проекти са осигурени необходимите компютри, софтуер и данни за работата на докторантите, като определянето на техните нужди е отговорност на научния ръководител. Освен това, по предлаганата докторска програма „Изследвания на климатичната система – климат, атмосфера, води“ за тях е предвидено държавно финансиране и средства от субсидията на БАН.

В института функционира изградена система за технически сервиз на наличната техника. Компютърната техника периодично се обновява съобразно нуждите и възможностите на обучаващата институция.

Във всички помещения ползвани от ИИКАВ-БАН има осигурена кабелна и/или безжична интернет връзка. Направена е регистрация в системата Тиймс на Майкрософт и всяка седмица онлайн се провеждат семинари на института.

Докторантите придобиват информация за съвременните постижения в съответните области и посредством участия в международни конференции, международни обучителни курсове и проекти, чрез изградени лични контакти с чуждестранни учени, ползване на библиотечни ресурси. Ръководството на ИИКАВ-БАН осигурява за докторантите възможности за командировки у нас и в чужбина, свързани с обучение, публикационна дейност и обмен на опит по тематиката на дисертационната работа. Предвид новите реалности в света, ИИКАВ-

БАН ще работи и за създаване на дистанционни форми на обучение в сътрудничество с ЦО на БАН.

6.1.3. Всички учени от БАН, в това число и тези от ИИКАВ-БАН, имат достъп до национални и международни източници на информация - изданията на Elsevier, Science direct, Web of Science, Scopus и други, посредством on-line ресурсите на Централната библиотека на БАН.

Библиотеките на редица институти на БАН – НИГГГ, ГИ, ИКИТ и др., Централната библиотека на БАН, а също и библиотеките на ГГФ-СУ, ФзФ-СУ, ФМИ-СУ, УАСГ, разполагат със седящи места и позволяват заемане на нужната литература и могат да бъдат ползвани от докторантите на ИИКАВ-БАН.

Научните изследвания на докторантите се базират на достъпните световни източници на данни за климата, атмосферата и водите, въпреки че националната метеорологична служба на страната (НИМХ), противно на научната етика, политиките на Европейския съюз за достъп на научните данни и постижения и практиката на Световната метеорологична организация, предоставя извън системата си твърде ограничено количество и при това модифицирани данни, които не са годни за научна работа.

В рамките на различни проекти ИИКАВ-БАН постепенно изгражда и собствена мрежа от метеорологични станции..

6.1.4. ИИКАВ-БАН използва всяка възможност да стимулира дейността на докторантите, постдокторантите и младите учени чрез участие в национални и международни форуми, проекти, курсове за обучение и подпомагане на публикуването в престижни международни издания. Тази дейност на докторантите се подпомага от активността на хабилитирания състав. Наличието на собствено периодичното годишно издание на ИИКАВ-БАН (Climate, atmosphere and water resources in the face of climate change) е добра платформа за научна изява на докторантите.

Резултати от проверката по критерий 6.1.:

6.1.1. ИИКАВ-БАН разполага с добра материална и информационна база, осигуряваща високо качество на обучението и научноизследователската дейност на докторантите, в т.ч. аудитории и работни места, компютри и специализирани зали, библиотечен фонд, достъп до електронни информационни ресурси и бази данни и др.

6.1.2. Осигурени всички условия за пълноценна работа и реализация на докторантите.

6.1.3. Докторантите от ИИКАВ-БАН имат осигурен до компютърната мрежа на БАН и до бази данни като: SCOPUS, ISI Web of Knowledge, ScienceDirect и др.

6.1.4. В Института се провежда политика за стимулиране на научната и творческа дейност на докторантите и за публикуване на техните резултати в реномирани издания.

Стандарт 7 „Управление на информацията“

Критерий 7.1. „Висшето училище или научната организация имат изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите“

7.1.1. Организацията на управлението на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите, е регламентирана в Правилника за условията и реда за

придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН, Правилника за дейността на Центъра за обучение (ЦО) и Академичния съвет (АС) при БАН и Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в ИИКАВ-БАН. Разписаните ясни изисквания и процедури осигуряват процесите на наблюдение, измерване, анализ и подобряване, с цел провеждане на обучение в достатъчен обем и с високо качество.

ЦО-БАН регулярно изпраща до институтите на БАН информация за провеждане на курсове, школи, информационни дни и възможности за участие в стажантски програми, форуми за кариерно развитие, стипендии, обучения, национални докторантски форуми и др.

В БАН функционира система за цялостно проследяване на докторантите, при която информация за тяхното обучение и постижения се събира и анализира регулярно. Вътрешноакадемичната система за отчитане на научната и експертна дейност в БАН SONIX се попълва регулярно от всички учени и се обобщава ежегодно във връзка с годишните отчети на институтите, като се въвеждат и данни за новопостъпили докторанти и за техния последващ статус – отчисление с право на защита, както и публикационната им активност и участието в проекти на звеното. Освен това, при промяна на статуса на докторант, служител от човешки ресурси на ИИКАВ-БАН подава уведомление с приложена документация към ЦО при БАН. Два пъти годишно се подават справки и към МОН чрез системата AdminUni за статуса на зачислените в институтите докторанти.

Ходът на докторантурите се следи регулярно и чрез приемането на тримесечните и годишните отчети на докторантите и мнението на техните ръководители на заседание на НС. Документацията по хода на докторантурата и обучителните дейности се прилага регулярно към личните досиета на докторантите.

7.1.2. Периодични анализи на качеството на образователния процес при обучението на докторантите се извършват на ниво институт. Докторантите подготвят годишни отчети за изпълнението на индивидуалния учебен план, които се обсъждат от научен семинар на секцията или института и се и предлагат за приемане от НС на ИИКАВ-БАН. НС приема годишните отчети на докторантите, като се обсъждат възникнали проблеми в обучението на докторантите, взимат се под внимание и оценките на научните ръководители на докторантите, прави се анализ на причините и се приемат мерки за компенсиране на евентуално изоставане в изпълнението на индивидуалните планове. Всички заседания на НС се протоколират и са публично достъпни във вътрешната мрежа на ИИКАВ-БАН. Важно е да се отбележи, че на предзащитите и на защитите на докторски дисертации присъстват преподаватели и докторанти от сродни научни институти и ВУЗ. Такива институции са Национален институт по геофизика, геодезия и география към БАН, Катедра Метеорология и геофизика към Физически факултет на СУ, Геолого-географски факултет на СУ, Агенция за борба с градушките към Министерство на земеделието и храните, Авиометеорологичния център към Ръководство на въздушното движение, УАСГ и други.

Съгласно ЗРАСРБ, рецензиите и становищата на членовете на научното жури по процедурите за защита на докторска дисертация са свободно достъпни на интернет-страницата на ИИКАВ-БАН, което също позволява получаването на обратна връзка за качеството и изпълнението на разработените докторантски програми.

Резултати от проверката по критерий 7.1.:

Декларирано е, че ще се прилагат се процедури за одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация за докторски програми. ИИКАВ-БАН ще използва информацията от проучвания на мнението и препоръките на потребителите на кадри при предприемане на мерки и действия за подобряване на обучението на докторантите и успешната им

професионална реализация. Очаква се да се отчита мнението на докторантите във връзка с вземането на мерки за подобрене на уч. документация. Тъй като докторантурата е нова не може да се провери как работи описаната система за управление на информацията.

Стандарт 8 „Информация за обществеността“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 8.1. Висшето училище или научната организация публикува информация за:

- Приети документи и учебна документация на докторската програма;
- Решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав;
- Решения от академични и факултетни съвети;
- Проведени университетски форуми с участието на докторанти.“

8.1.1. На интернет страницата на ИИКАВ-БАН се публикува и актуализира информация свързана с докторските програми, както по отношение на кандидатстването, така и за завършването им като се публикуват авторефератите на докторантите.

На докторантите е осигурен достъп до най-новите постижения в областта на докторската програма чрез научните бази данни, достъп до които предоставя Централната библиотека на БАН.

На докторантите и учените от ИИКАВ-БАН се предоставят възможности за публикуване в годишното издание на института, като се стимулира и участието им в годишната конференция. Списанието публикува най-нови постижения в областта на климатологията, метеорологията, физиката на атмосферата и хидрологията, както и възможностите за тяхното приложение в различни сфери на стопанския сектор. В него се публикуват оригинални и обзорни статии, доклади от конференции, рецензии на книги, кратки научни съобщения, хроники и новини.

Освен в годишната конференция на ИИКАВ-БАН, докторантите участват активно в ежегодните чествания на Световния ден на водата 22 март, Световния ден на метеорологията 23 март, Световния ден на Земята, Световния ден на Климатичните промени, Денят на ГИС и др., на които се канят членове на правителството, членове на държавни структури, ДП РВД, журналисти и колеги от институти на БАН, ФзФ на СУ, ТУ София, УАСГ, МГУ, и други научни организации.

Докторантите докладват своята работа и на ежеседмичния научен семинар, на който се обсъждат научните теми на текущите изследвания по различни проекти и програми.

Докторантите имат възможност да участват в мобилности от програма Еразъм+. Мобилността на докторантите в европейското пространство за висше образование е гарантирана, както програмно, така и финансово от многобройните договори за взаимен обмен с европейски университети.

8.1.2. Възможностите за мобилност на докторантите в ИИКАВ-БАН са от една страна всички възможности предоставени от ЦО на БАН, десетките двустранните и международни сътрудничества и мрежи, в които участва БАН, между които ERASMUS.

Участие на докторанти и млади специалисти в международни курсове и летни училища също е осигурено, чрез участието на ИИКАВ-БАН в различни мрежи, като COST.

8.1.3. ИИКАВ-БАН провежда своя годишна конференция, участва в годишната конференция на ИКИТ-БАН, НИГГГ-БАН, ГИ-БАН и във форумите организирани от УАСГ, СУ, ПУ и други ВУ, както във всички международни конференции, в организацията на които

участват преподавателите в докторската програма „Изследвания на климатичната система - климат, атмосфера, води“.

Резултати от проверката по критерий 8.1. :

ИИКАВ-БАН предоставя онлайн подробна информация, свързана с обучението в ОНС „доктор“. Тъй като докторската програма е нова не може да се направи реална обективна оценка на предоставяната информация за обществеността, свързана с обучението по програмата.

Стандарт 9. „Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите“

Критерий 9.1. „Регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии“

9.1.1. Докторантската документация подлежи на редовен мониторинг и осъвременяване, като се вземат предвид националните и световните тенденции в областта на докторската програма. Получената квалификация осигурява на докторантите успешно начало на научна кариера – именно от учени се нуждае страната ни, такива, които да са в състояние да следват европейските и световните научни постижения и да могат да ги прилагат

Администрацията на ИИКАВ-БАН, заедно с колегите от ЦО на БАН следи за промените в нормативната база, която регламентира обучението на докторанти в страната и ще ги отразява в програмите на докторантите, където е необходимо.

9.1.2. За повишаване на ефективността на докторските програми, ИЕМПАМ планира и изпълнява дейности и устойчиво прилага практики, като: обучение в областта на биомедицината; чуждоезиково обучение; информационно осигуряване; обвързване на темите на дисертациите с финансирани научноизследователски проекти по актуални и значими проблеми; теоретична и методологична помощ при осъществяване на научните изследвания; мотивиране на докторантите за разпространение на техните резултати чрез участия в научни форуми и публикуване в специализирани издания; насърчаване на националното и международното сътрудничество; подобряване на условията за мобилност; включване на докторантите в обучение на кръжочници, дипломанти и специализанти и др.

Резултати от проверката по критерий 9

Тъй като докторската програма е нова не може да се направи реална обективна оценка на предоставяната информация за обществеността, свързана с обучението по програмата.

Стандарт 10 „Циклично външно осигуряване на качеството“

Критерий 10.1. „Висшето училище или научната организация осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми“

10.1.1. ИИКАВ-БАН кандидатства за първи път за акредитация по докторска програма, поради своето скорошно създаване само преди 4 години. Предложеният преподавателски състав е изключително опитен и успешен в предишните си длъжности и хабилизации в други институти на БАН. Сега тези учени са обединени от една цел – развитие и утвърждаване на ИИКАВ-БАН и формиране на академична атмосфера на високо ниво. От важно значение за БАН е и задължителното присъствие на научната тематика „Климат, атмосфера, води“ в направление „Климатични проблеми, природни ресурси и рискове“ системата от самостоятелни научни звена.

Важно е да се отбележи, че ИИКАВ-БАН пристъпва към тази отговорна стъпка след безспорното си утвърждаване като научен институт в БАН с множество публикации, цитати, проекти, участия в организацията и управлението на науката в страната, в европейски и в световен мащаб. Въпреки тежкото начало, само за 4 години е създадена академична атмосфера и добри условия за работа на учените и бъдещите докторанти.

Технически детайл, но демонстриращ присъствието на ИИКАВ-БАН е подходът, използван за създаване на приложенията към този Доклад за самооценка за програмна акредитация на докторска програма „Изследвания на климатичната система - климат, атмосфера, води“ – всички приложения са извлечения от системата SONIX, въведена от БАН за улеснение на отчитането на научната дейност. Така се гарантира, че това е и официалната информация за активността на учените от ИИКАВ-БАН.

Резултати от проверката по критерий 10.1.:

10.1.1. Образователната дейност в ОНС „Доктор” по НС “Изследвания на климатичната система – климат, атмосфера, води” от професионално направление 4.4. „Науки за Земята” е съобразена, както с държавните нормативи, така и с вътрешно университетските правила за осигуряване на качеството на обучение.

Циклично се провеждат действия по външно осигуряване на качеството като се осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми от НАОА.

V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

	<i>Силни страни</i>	<i>Слаби страни</i>
<i>Фактори на вътрешната среда</i>	<ul style="list-style-type: none"> Докторската програма „Изследване на климатичната система – климат, атмосфера и води“ в ИИКАВ-БАН е свързана с мисията на института и е съществена част от стратегията за неговото развитие. Докторска програма „Изследване на климатичната система – климат, атмосфера и води“ е разработена в съответствие със съвременните постижения на науката в европейски и световен мащаб и цели изграждането на специалисти с интердисциплинарна подготовка. В екипа на докторската програма участват квалифицирани преподаватели, чиито академична длъжност/научно звание и научна степен са в областта на докторската програма. ИИКАВ-БАН разполага със съвременна материална база, за обучение и извършване на научните изследвания по ДП и предоставя условия за участие на докторантите в проекти и научни форуми. Осигурена е възможност за мобилност на докторантите чрез сключени договори по 	<ul style="list-style-type: none"> ИИКАВ-БАН няма приети вътрешно институционални документи и определен орган, който да отговаря за качеството на обучението. До момента в ИИКАВ-БАН няма приет Етичен кодекс и избрана Комисия по етика. Публикуваната информация на сайта на ИИКАВ-БАН не е актуална и липсва информация за приети нормативни документи свързани с ДП. Сайтът на ИИКАВ-БАН има нужда от актуализиране. Непълнен щатен състав в областта на ДП. Необходими са действия за увеличаване на щатния състав с хабилитирани учени в областта на ДП.

	европейската програма ЕРАЗЪМ+, за обучение в европейски висши образователни институции	
Фактори на външната среда	Възможности	Заплахи
	<ul style="list-style-type: none"> • Установяване на връзки с бизнеса, за установяване на потребностите му, по отношение на практически задачи, свързани с производството и обвързането им с научните задачи третираны в предлаганата ДП. • Успешно установени партньорства с други институти на БАН, ВУ и научни организации от страната и чужбина, с подобни докторски програми от ПН 4.4. Науки за Земята, с които да задълбочи сътрудничеството с цел съвместна проекта дейност, трансфер на кадри и мобилност на докторанти. 	<ul style="list-style-type: none"> • Невъзможност от набиране на кандидати за предлаганата ДП поради наличие на конкуренция от сродни програми в системата на БАН и ВУ. • Недостатъчно ясна и структурирана държавна политика за стимулиране на младите учени за научна кариера чрез адекватно възнаграждение на труда им.

Въз основа на направените констатации ПКПНМИ предлага на Акредитационния съвет да даде право на *Институт за изследвания на климата, атмосферата и водите - БАН*, да провежда обучение по докторска програма „Изследвания на климатичната система – климат, атмосфера, води” от професионално направление 4.4. Науки за Земята.

VI. ПРЕПОРЪКИ НА ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ

1. Да се приемат вътрешно институционални документи и да се определи орган, който да отговаря за качеството на обучението на докторантите в ИИКАВ-БАН.
Срок: Април 2024 г.
2. Да се актуализира уебсайта на ИИКАВ-БАН по отношение на документи и информация отнасяща се до ДП.
Срок: Април 2024 г.
3. Да се приеме Етичен кодекс, и да се избере Комисия по етика в ИИКАВ-БАН.
Срок: Април 2024 г.
4. Да се предприемат мерки за увеличаване на хабилитирания преподавателски състав с квалификация по докторската програма.
Срок: До следваща акредитация, съгласно график.

Председател на ПКПНМИ:.....
/проф. д-р Мариела Оджакова/